Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru — Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zosúladení povinností podávania správ v oblasti environmentálnej politiky a o zmene smerníc 86/278/EHS, 2002/49/ES, 2004/35/ES, 2007/2/ES, 2009/147/ES a 2010/63/EÚ, nariadení (ES) č. 166/2006 a (EÚ) č. 995/2010 a nariadení Rady (ES) č. 338/97 a (ES) č. 2173/2005

[COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD)]

(2019/C 110/19)

Spravodajca: **Vladimír NOVOTNÝ (CZ – I)**

Konzultácia	Európsky parlament, 11. 6. 2018
	Rada, 22. 6. 2018
Právny základ	článok 114, článok 192 ods. 1, článok 207 a článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Rozhodnutie plenárneho zhromaždenia	17. 4. 2018 (v predstihu k žiadosti)
Príslušná sekcia	sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie
Prijaté v sekcii	5. 10. 2018
Prijaté v pléne	12. 12. 2018
Plenárne zasadnutie č.	359
Výsledok hlasovania	208/1/2
(za/proti/zdržalo sa)	

1. **Závery a odporúčania**

1.1. EHSV víta návrh Európskej komisie na zosúladenie povinností podávania správ v oblasti environmentálnej politiky a očakáva od tohto návrhu, že sa zvýši transparentnosť správ a ich prípravy, poskytne sa informačná základňa na posúdenie účinnosti environmentálnych politík, zjednodušia sa postupy a zníži sa administratívna záťaž členských štátov, ako aj Komisie.

1.2. EHSV v plnej miere podporuje nový prístup Európskej komisie k podávaniu správ o životnom prostredí, ktorý sa opiera o zásadnú modernizáciu postupov zberu údajov, podávania správ a následného hodnotenia životného prostredia s využitím systémov Inspire, Copernicus, prenosu údajov v reálnom čase a ich počítačového spracovania. EHSV sa domnieva, že návrh Komisie spĺňa zásady prístupu „lepšej právnej regulácie“ a programu REFIT.

1.3. EHSV odporúča, aby centrálne databázy Európskej environmentálnej agentúry umožnili prepojiť údaje a informácie o životnom prostredí s údajmi geografického, hospodárskeho a sociálneho rozmeru a komplexne ich interpretovať.

1.4. EHSV opakovane zdôrazňuje potrebu zapojenia organizácií občianskej spoločnosti do vypracúvania a prerokúvania správ o životnom prostredí v členských štátoch.

1.5. Výbor zastáva názor, že prispôsobenie zmenám špecifických požiadaviek na podávanie správ o životnom prostredí je pri zachovaní vysokej kvality environmentálnych údajov a správ efektívnejšie, než by bol striktne zjednotený prístup *one size fits all*.

1.6. EHSV je presvedčený, že modernizácia podávania správ o životnom prostredí a následné spracovanie a hodnotenie údajov o životnom prostredí vo významnej miere prispejú k dosahovaniu cieľov Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor).

1.7. EHSV vyzýva vlády členských štátov, ich úrady a agentúry, Európsku komisiu a Európsku environmentálnu agentúru, aby zvýšili svoje úsilie v súvislosti so zlepšovaním dostupnosti, zrozumiteľnosti a relevantnosti správ a informácií o životnom prostredí pre široké spektrum občianskej spoločnosti a jej organizácií v týchto otázkach.

1.8. EHSV odporúča pravidelné hodnotenie a skúmanie *acquis* v oblasti získavania údajov, informácií a podávania správ o životnom prostredí aj v budúcnosti, skrátenie času medzi získaním údajov, ich spracovaním, zverejnením a zlepšenie ich dostupnosti, transparentnosti a zrozumiteľnosti.

1.9. EHSV vyzýva organizácie zaoberajúce sa ochranou životného prostredia, aby aktívnejšie zvyšovali povedomie verejnosti o stave životného prostredia vo svojich krajinách alebo regiónoch. EHSV naliehavo žiada Komisiu, aby ich povzbudzovala v týchto aktivitách a financovala ich.

2. **Dokument Komisie**

2.1. Komisia v roku 2017 zverejnila komplexné hodnotenie kontroly vhodnosti zamerané na podávanie správ o životnom prostredí. Toto hodnotenie zahŕňalo 181 povinností týkajúcich sa podávania správ zistených v 58 právnych predpisoch EÚ o životnom prostredí.

2.2. Vykonala sa prierezová a komplexná analýza povinností týkajúcich sa podávania správ ([1]) zameraná na zvýšenie transparentnosti, poskytnutie informačnej základne na budúce hodnotenia a zjednodušenie a na zníženie administratívnej záťaže pre členské štáty a Komisiu.

2.3. Individuálne hodnotenie relevantných právnych predpisov odhalilo rezervy v súvislosti so zlepšovaním podávania správ v týchto právnych predpisoch:

— smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/49/ES ([2]) o environmentálnom hluku ([3]),

— smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES ([4]) o environmentálnej zodpovednosti ([5]),

— smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES ([6]) – smernica Inspire (infraštruktúra pre priestorové informácie) ([7]),

— smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES ([8]) o ochrane voľne žijúceho vtáctva a smernica Rady 92/43/EHS ([9]) o ochrane prirodzených biotopov ([10]),

— smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/63/EÚ ([11]) o testovaní na zvieratách ([12]),

— nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ([13]) o Európskom registri uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok (E-PRTR) ([14]),

— smernica Rady 86/278/EHS ([15]) o splaškových kaloch,

— nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 ([16]) o dreve,

([1]) SWD(2017) 230.
([2]) Ú. v. ES L 189, 18.7.2002, s. 12.
([3]) SWD(2016) 454.
([4]) Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56.
([5]) SWD(2016) 121.
([6]) Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1.
([7]) COM(2016) 478 a SWD(2016) 273.
([8]) Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7.
([9]) Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7.
([10]) SWD(2016) 472 final.
([11]) Ú. v. EÚ L 276, 20.10.2010, s. 33.
([12]) COM(2017) 631 a SWD(2017) 353.
([13]) Ú. v. EÚ L 33, 4.2.2006, s. 1.
([14]) SWD(2017) 711.
([15]) Ú. v. ES L 181, 4.7.1986, s. 6.
([16]) Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 23.

— nariadenie Rady (ES) č. 338/97 ([17]) (CITES),

— nariadenie Rady (ES) č. 2173/2005 ([18]) o vynútiteľnosti práva, správe a obchode v lesnom hospodárstve (FLEGT).

Zároveň prebieha proces zosúladenia aktuálnych návrhov Európskej komisie o pitnej vode, perzistentných organických látkach, opätovnom využívaní odpadových vôd a jednorazovom použití plastových výrobkov, ktoré boli predložené v roku 2018.

2.4. Na základe tohto hodnotenia sa predložil návrh na zosúladenie jednotlivých právnych predpisov, ktoré sa týkajú správ o životnom prostredí, a podrobný plán vykonávania navrhovaných zmien.

2.5. Cieľom návrhu je popri rešpektovaní zásady nevyhnutnosti optimalizovať už existujúce povinnosti týkajúce sa monitorovania vykonávania, podávania správ a transparentnosti v právnych predpisoch EÚ. Návrh okrem toho sleduje zosúladenie požiadaviek príslušných právnych predpisov a zlepšenie informačnej základne na vykonávanie politiky EÚ.

2.6. Návrh zahŕňa opatrenia, ktoré majú zlepšiť transparentnosť a subsidiaritu (v ôsmich právnych aktoch), zjednodušiť alebo vylúčiť povinnosti týkajúce sa podávania správ (v siedmich právnych aktoch), zosúladiť termíny na podávanie správ (v troch právnych aktoch), zjednodušiť prehľady pre celú EÚ a zároveň objasniť úlohy inštitúcií EÚ (v ôsmich právnych aktoch) a pripraviť budúce hodnotenia (v piatich právnych aktoch).

2.7. Návrh prispieva k tomu, aby mala verejnosť prístup k jasným informáciám o životnom prostredí na štátnej úrovni. Návrh umožní, aby verejnosť získala prehľad o tom, čo sa deje v oblasti životného prostredia v Európe ako celku, a štátnym verejným orgánom pomôže pri riešení cezhraničných problémov. Návrh má tiež znížiť záťaž členských štátov, posilniť subsidiaritu a priblížiť občanom informácie o vykonávaní.

3. **Všeobecné pripomienky**

3.1. EHSV víta návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zosúladení povinností podávania správ v oblasti životného prostredia ([19]) ako základný krok smerujúci k modernizácii postupov prípravy a podávania správ v environmentálnej oblasti. EHSV podporuje začlenenie systémov Inspire a Copernicus, prostriedkov elektronického spracovania údajov, prenosu údajov v reálnom čase a komunikácie smerom od formálnych písomných správ k budovaniu dynamických centrálnych databáz na úrovni Európskej komisie a Európskej environmentálnej agentúry. EHSV ďalej v súlade s názorom Komisie a textom návrhu nariadenia konštatuje, že ide výslovne o zmeny procesného charakteru, a nie o zmeny samotného predmetu jednotlivých právnych dokumentov týkajúcich sa výberu environmentálnych ukazovateľov, uvádzania regulovaných látok a ich limitov.

3.2. Zjednodušením a zosúladením postupov prípravy a podávania správ o životnom prostredí sa podľa názoru EHSV dosiahne vyššia efektívnosť a transparentnosť týchto správ. EHSV očakáva, že návrh povedie k zníženiu záťaže a nižším nákladom súvisiacim s povinnosťami podávania správ podľa právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia a k výraznému skráteniu času od získania údajov až po ich zverejnenie.

3.3. EHSV považuje za potrebné zvýšiť nielen dostupnosť, ale aj zrozumiteľnosť správ a informácií o životnom prostredí pre široké vrstvy občianskej spoločnosti. Výbor opakovane pripomína rozhodujúcu úlohu občianskej spoločnosti nielen ako užívateľa informácií o životnom prostredí, ale aj ako aktívneho účastníka zberu, prípravy a prerokúvania takýchto informácií a správ. EHSV v tejto súvislosti zdôrazňuje význam procesov posudzovania vplyvov na životné prostredie a účasti občianskej spoločnosti pri jeho prerokúvaní.

([17]) Ú. v. ES L 61, 3.3.1997, s. 1.
([18]) Ú. v. EÚ L 347, 30.12.2005, s. 1.
([19]) COM(2018) 381 final – 2018/0205 (COD).

3.4. Návrh na revíziu viacerých existujúcich právnych predpisov patrí do programu Komisie s názvom *Program regulačnej vhodnosti a efektívnosti* (REFIT ([20])). EHSV v tejto súvislosti prijal stanovisko na tému *Program REFIT* ([21]), v ktorom vyjadril znepokojenie nad zistenými nedostatkami v posudzovaní environmentálnych vplyvov a zdôraznil požiadavku vykonať integrované a vyvážené posúdenie sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozmeru.

3.5. EHSV vo svojom stanovisku na tému *Preskúmanie a vykonávanie environmentálnych právnych predpisov* ([22]) poukázal na potrebu zapojiť občiansku spoločnosť do procesov rozhodovania a skúmania, čo je aktuálne aj v prípade skúmania právnych predpisov týkajúcich sa podávania správ o životnom prostredí.

3.6. Návrh Európskej komisie obsahuje krížové odkazy a zabezpečuje súlad s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES ([23]) o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí a smernice 2007/2/ES o priestorových údajoch. EHSV prijal stanovisko na tému *Prístup k spravodlivosti na štátnej úrovni v súvislosti s opatreniami na vykonávanie právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia* ([24]), v ktorom zdôraznil význam „Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia“ (Aarhuský dohovor).

3.7. EHSV upozorňuje na skutočnosť, že hoci sa návrh Komisie vzťahuje len na podávanie správ o životnom prostredí na základe požiadaviek právnych predpisov EÚ, veľká časť správ o životnom prostredí sa podáva na dobrovoľnej báze na úrovni podnikateľských subjektov, priemyselných zväzov, miest, obcí, organizácií občianskej spoločnosti a iných organizácií.

3.7.1. Príkladom takýchto dobrovoľných aktivít, ktoré zahŕňajú správy o životnom prostredí, sú napríklad správy GRI (Global reporting iniciative) predkladané na úrovni jednotlivých korporácií, správy priemyselných zväzov, ako v prípade chemického priemyslu iniciatíva „Responsible Care“ (Európska rada pre chemický priemysel – Cefic), správy o sociálnej zodpovednosti podnikov, ktoré často zahŕňajú aj environmentálnu časť, a iné.

3.7.2. Posudzovanie vplyvu na životné prostredie a súvisiace informácie sú ďalej poskytované verejnosti v rámci systémov environmentálneho riadenia organizácií EMS a EMAS.

3.7.3. V týchto činnostiach sa dlhodobo osvedčila aktívna úloha organizácií občianskej spoločnosti pri prerokúvaní správ, ktoré vedú k posilneniu dôvery občianskej spoločnosti, ako aj podnikateľského sektoru. Na miestnej aj medzinárodnej úrovni sa v oblasti environmentálnych informácií uplatňujú aj postupy posudzovania vplyvu na životné prostredie.

4. **Konkrétne pripomienky**

4.1. *Zlepšenie transparentnosti a subsidiarity*

EHSV je presvedčený, že návrh Európskej komisie prináša ďalšie zlepšenie transparentnosti a sprístupnenie informácií o životnom prostredí verejnosti spôsobom, ktorý je užívateľsky prístupnejší a zodpovedá zásade subsidiarity.

4.2. *Zjednodušenie/zrušenie povinností podávania správ*

Podľa názoru EHSV by v záujme zníženia administratívnej záťaže bolo užitočné zjednodušiť alebo vhodne nahradiť proces poskytovania textových informácií a zamerať sa na zlepšenie prístupu verejnosti k informáciám. EHSV vyzýva Európsku komisiu, aby pristúpila k spracovaniu niektorých hlavných syntetických ukazovateľov hodnotenia stavu životného prostredia, ktoré by boli zrozumiteľné pre širokú škálu členov spoločnosti vo všetkých členských štátoch EÚ. Pomohlo by to ľahšie získať stanovisko o ochrane životného prostredia vo vlastnej krajine alebo regióne a aktivovala by sa iniciatíva smerujúca k hľadaniu pozitívnych zmien.

([20]) https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_sk

([21]) Stanovisko EHSV na tému *Program REFIT* (Ú. v. EÚ C 230, 14.7.2015, s. 66).

([22]) Stanovisko EHSV na tému *Preskúmanie vykonávania environmentálnych právnych predpisov* (Ú. v. EÚ C 345, 13.10.2017, s. 114).

([23]) Ú. v. ES L 41, 14.2.2003, s. 26.

([24]) Stanovisko EHSV na tému *Prístup k spravodlivosti na štátnej úrovni v súvislosti s opatreniami na vykonávanie právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia* (Ú. v. EÚ C 129, 11.4.2018, s. 65).

4.3. *Zosúladenie načasovania správ*

EHSV podporuje zefektívnenie lehôt na predkladanie hlukových máp a akčných plánov v zmysle smernice 2002/49/ES ([25]) a vytvorenie dostatočného časového priestoru na verejné konzultácie a na posilnenie účasti občianskej spoločnosti na prieskume alebo revízii akčných plánov. EHSV podporuje podobné úpravy aj v prípade ostatných predpisov pod podmienkou, že nedôjde k zhoršeniu kvality a dostupnosti environmentálnych údajov a správ.

4.4. *Zjednodušenie prehľadov na úrovni EÚ a objasnenie úloh inštitúcií*

Podľa názoru EHSV treba objasniť a spresniť úlohy, ktoré Komisia a Európska environmentálna agentúra zohrávajú v príslušných procesoch podávania správ.

4.5. *Príprava na budúce hodnotenia*

EHSV oceňuje, že hodnotenie vykonané Európskou komisiou zistilo niekoľko duplicít, absenciu previazanosti a nadbytočných požiadaviek v štruktúre údajov a správ, ako aj pokiaľ ide o požiadavky na ich frekvenciu, a ďalších rezerv týkajúcich sa ich efektívnosti. EHSV je presvedčený, že ďalšie rezervy možno nájsť aj v budúcnosti. Preto navrhuje vykonávať pravidelné hodnotenie fungovania *acquis* v tejto oblasti. Komisia by mala vykonávať hodnotenia a od členských štátov vyžadovať, aby poskytli informácie potrebné pre tieto hodnotenia. EHSV v tejto súvislosti vypracoval stanovisko SC/045 na tému *Nadčasovosť právnych predpisov* ([26]), v ktorom formuloval odporúčania pre ďalší postup v súvislosti s budúcimi právnymi predpismi.

4.6. *Údaje v kontexte*

EHSV odporúča, aby boli centrálne databázy Európskej environmentálnej agentúry vytvárané tak, aby boli údaje a informácie o životnom prostredí prepojené s údajmi s geografickým, hospodárskym a sociálnym rozmerom a aby tak umožnili komplexnú a vecne správnu interpretáciu. EHSV víta iniciatívu Európskej komisie na vytvorenie lepších právnych predpisov, ktoré by znížili administratívnu záťaž v súvislosti s revíziou ohlasovacej povinnosti podľa nariadenia (ES) č. 166/2006 [nariadenie o Európskom registri uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok (E-PRTR)] týkajúceho sa povinností, ktoré majú obmedzený význam. Výbor zároveň poukazuje na potrebu dodržiavať zásadu dôvernosti niektorých informácií obchodného tajomstva, ktoré by však nemali brániť transparentnosti a dostupnosti správ a údajov o životnom prostredí.

4.7. *Niektoré menšie zmeny*

EHSV sa domnieva, že navrhované zmeny by sa mali v budúcnosti prispôsobiť osobitostiam jednotlivých právnych predpisov, ktorými sa zavádza povinnosť podávania správ v oblasti životného prostredia, na rozdiel od jednotného prístupu *one size fits all*. EHSV taktiež podporuje zosúladenie lehôt pre podávanie správ medzi smernicou 2009/147/ES (smernica o vtákoch) a smernicou 92/43/EHS (smernica o biotopoch).

4.8. *Povzbudzovanie verejnosti k činnosti v oblasti životného prostredia*

EHSV vyzýva organizácie zaoberajúce sa ochranou životného prostredia, aby aktívnejšie zvyšovali povedomie verejnosti o stave životného prostredia vo svojich krajinách alebo regiónoch. EHSV naliehavo žiada Komisiu, aby ich povzbudzovala v týchto aktivitách a financovala ich.

V Bruseli 12. decembra 2018

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Luca JAHIER

([25]) Smernica 2007/2/ES.
([26]) Stanovisko EHSV na tému *Nadčasovosť právnych predpisov* (Ú. v. EÚ C 487, 28.12.2016, s. 51).